

panorama

inforegio

29

jaro 2009

Tvořivost a inovace

Podněcování konkurenceschopnosti v regionech

CS

ÚVODNÍK

Danuta Hübnerová

3

PŘEHLED

4-7

Inovativní a kreativní budoucnost pro Evropu

8-11

ROZHOVOR

12-13

VŠEOBECNĚ

Evropské město kultury: Liverpool 2008

14-17

NA MÍSTĚ

Zapojení celé osobnosti – Umění jako cesta ke kreativnímu pracovnímu prostoru

18-19

SPOLEČNÝ ZÁJEM

Sdílená podpora tvořivosti a inovace

20

VÍCE INFORMACÍ K TOMUTO TÉMATU

21

V ZÁKULISÍ GŘ REGIO

Budoucnost evropské politiky soudržnosti

22

V MANNHEIMSKÉM MUSIKPARKU

23

V CENTRU PRO NANOZDRAVÍ

24-25

PROPOJOVÁNÍ

Pátá konference Regiony pro hospodářskou změnu propojování za účelem dosažení výsledků

26

POSLEDNÍ ČÍSLO, PŘÍŠTÍ ČÍSLO

27

TERMÍNY DO DIÁŘE

28

NECHTE SVŮJ HLAS ZAZNÍT

Fotografie (stránky):

Obal © EC

Strany 3, 4, 5, 8/9, 18, 19, 21, 24/25, 26 - © EC

Strana 6/7 - © Conseil général de la Savoie

Strany 9, 11, 12/13, 27 - © iStockphoto

Strany 14-17 - © Peter Claesson

Strana 22 - © Ivo Kljuce (Musikpark Mannheim GmbH)

Strana 23 - © Tim Claypole

Šéfredaktor: Raphaël Goulet, Evropská komise, GŘ pro regionální politiku

Tento časopis se tiskne v angličtině, francouzštině a němčině na recyklovaném papíře.

K dispozici je i on-line verze ve 22 jazycích na http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_cs.htm

Názory vyjádřené v této publikaci jsou názory autora a nemusí nutně vyjadřovat názory Evropské komise.

Žijeme uprostřed velmi rozmanité, pulzující EU, která překypuje tvůrčí energií a inovativními myšlenkami. Jak řekl jeden řečník na nedávné konferenci, regiony jsou „dosti velké na to, aby na nich záleželo, a dosti malé na to, aby se zajímaly,“ a jsou tudíž ideálním místem pro pečování o přírodní bohatství a vyvíjení maximálního úsilí o jeho podporu.

Toto vydání časopisu Panorama zdůrazňuje význam tvořivosti a inovací pro zdravou a prosperující Evropu a právě tuto skutečnost Komise jako celek uznala, když označila rok 2009 Rokem tvořivosti a inovací. Komise bude během celého roku podporovat debatu o tom, jak zvětšit tvůrčí a inovativní potenciál Evropy a zvýšit povědomí o významu tvořivosti a inovací, které jsou hlavními hnacími silami osobního, společenského a hospodářského rozvoje.

Tato debata vede k otázkám. Jak definovat ústřední pojmy: tvořivost, inovaci a kulturu? Jak spolu navzájem souvisejí? Jak mohou kultura a tvůrčí myšlení podněcovat inovaci? Umění a obchod – jsou ohněm a vodou nebo dvěma oblastmi, které se mohou navzájem podporovat? Jak můžeme lidem pomoci k tomu, aby se stali kreativními a inovativními mysliteli? Jaká je úloha vzdělávání a celoživotního učení, chceme-li, aby naše populace byla dynamičtější, sebevědomější a kreativnější? Panorama zkoumá některé ústřední otázky a zastavuje se u několika projektů, které nejlépe vystihují, jak mohou tvořivost a inovace vyvolat změnu.

Věřím, že označení roku 2009 Rokem inovací a tvořivosti nám bude neustále připomínat potřebu vytrvat v našem úsilí o modernizaci a inovaci.

Vzhledem ke stále se zvyšující konkurenci a vážným globálním výzvám jsou inovativní postupy a tvůrčí řešení odrazovým můstkem k růstu a prosperitě našich regionů a zemí. Dovednosti, myšlenky, procesy: všechny tyto složky nám pomohou získat konkurenční výhodu.

Evropa by neměla reagovat na současnou ekonomickou krizi snížením investic do dovedností a inovací. Musíme se směle spolehnout na kvalitu našich myšlenek a na naši schopnost přizpůsobit se a současně zajistit, aby veřejné financování bylo účinnější a přinášelo lepší výsledky.

Danuta Hübnerová

komisařka pro regionální politiku

” Inovativní postupy a tvůrčí řešení jsou odrazovým můstkem k růstu a prosperitě našich regionů a zemí. “

INOVATIVNÍ A KREATIVNÍ BUDOUCNOST PRO EVROPU

2009 – Evropský rok tvořivosti a inovací má podnít celkové přehodnocení významu tvořivosti a inovace a jejich přínosu pro náš osobní, hospodářský a společenský rozvoj. Jedná se o široký pojem, je těžké jej definovat, a ačkoli tato oblast přitahuje stále více výzkumníků, měření výsledků je prozatím stále obtížné. Není však pochyb o tom, že se musíme těmito otázkami zabývat, pokud EU chce zůstat konkurenceschopnou a podporovat hodnoty, které sdílejí její členské státy.

Formulace myšlenek, rozvoj politiky

Inovační a znalostní ekonomika, posun k tvořivé ekonomice, výchova k tvořivosti a inovacím, tvořivost a inovace ve veřejném sektoru, kulturní rozmanitost jako nástroj pro tvořivost a inovace, výzvy udržitelného rozvoje, potenciál tvůrčího a kulturního průmyslu – všechna tato témata budou projednávána v řadě diskusí během celého roku.

Tyto hlavní diskuse budou zahájeny v Bruselu, zatímco v regionech EU se aktivity Roku tvořivosti a inovací zaměří na:

- vytváření užších vazeb mezi uměním, podnikáním, školami a univerzitami;
- zvyšování povědomí mladých lidí o podnikání prostřednictvím spolupráce s podnikatelskou komunitou a
- rozvíjení inovační schopnosti ve veřejných a soukromých organizacích.

Z celé Evropy byly vybrány význačné osobnosti, které se stanou ambasadory Roku, aby zaměřily pozornost lidí na daná témata. Mnohé z těchto známých osobností, například ze světa hudby, z oblasti vědeckého výzkumu a architektury, zveřejnily své představy o významu „tvořivosti“ a „inovace“ na internetových stránkách věnovaných Roku.

Zachování konkurenceschopnosti Evropy

Ukazuje se, že tvůrčí nápady a inovativní řešení jsou klíčové pro to, aby Evropa vystoupila ze stínu ekonomické krize, která vypukla na konci roku 2008. „Podněcování evropské konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, zvláště v této obtížné hospodářské situaci, vyžaduje nové nápady a pokrokové myšlení,“ vysvětluje komisařka pro regionální politiku Danuta Hübnerová.

Překlenovací politikou EU je Lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost, přičemž Rok chce ještě více zdůraznit představivost,

kulturu, tvořivost a inovaci, aby přispěl k dosažení cílů stanovených v této strategii.

Jelikož si však veřejné a soukromé organizace utahují opasky, hrozí nebezpečí, že také sníží své rozpočty na činnosti, jejichž výsledky jsou obtížně měřitelné a jejichž návratnost není okamžitá. „Evropa by neměla reagovat na krizi snižováním investic určených na rozvíjení dovedností a inovace. Musíme důvěřovat kvalitě našich myšlenek a naší lidské schopnosti přizpůsobit se. Zároveň samozřejmě musíme zajistit, aby se veřejné finanční prostředky využívaly efektivněji a vedly k lepším výsledkům,“ upozorňuje komisařka Hübnerová.

EU uvažuje o svém strategickém zaměření na příští desetiletí a dále, a nás žádá, abychom promysleli význam tvořivosti a inovace a způsob jejich podpory na všech úrovních, a to politicky, profesně i osobně.

„Inovativní projekty, které jsou dnes v centru pozornosti, zřetelně dokládají význam politiky soudržnosti a jsou jasnou inspirací pro ostatní evropské regiony.“
Komisařka pro regionální politiku Danuta Hübnerová.

Nejinovativnější evropské projekty, které získaly ceny RegioStars

Při předávání cen RegioStars 2009 v Bruselu dne 16. února byly oceněny ty nejprozíravější a nejlepší myšlenky ze čtyř koutů EU, od Wallonie až po Réunion.

Projekty spolufinancované EFRR soupeřily o ocenění za nejnovativnější projekt v dané oblasti, a to v jedné ze tří kategorií: výzkum, technologický rozvoj a inovace; přizpůsobování se změně klimatu nebo její zmírňování a audiovizuální spot nebo pořad s důrazem na přínos politiky soudržnosti.

Zvítězily dva projekty v kategorii inovací – projekt týkající se technologií tisku „Diple“ z Walesu a výzkum centra Cenaero z belgického města Wallonia. Technologie „Diple“ byla oceněna za svůj úspěch ve výzkumu v oblasti špičkového průmyslového tisku s omezeným dopadem na životní prostředí. Tyto poznatky byly poté uplatněny v širším polygrafickém průmyslu ve Walesu, který je jedním z klíčových odvětví regionu.

Cenaero je centrem dokonalosti, které podporuje walloonské letecké společnosti v jejich inovativním úsilí tím, že jim poskytuje soustředěné odborné znalosti týkající se numerických simulačních a modelových metod.

V kategorii týkající se změny klimatu vyhrálo Centrum pro výrobu fotovoltaické elektřiny v tropickém prostředí z ostrova Réunion, Francie. Projekt se zabýval obtížným úkolem přizpůsobení technologie solárních článků náročným podmínkám na tropickém ostrově s velmi malou plochou a otevřenou krajinou. Projekt pomohl ostrovu přiblížit se k energetické soběstačnosti tím, že přišel na řešení problémů způsobených mimořádně vysokou rychlostí větru, např. pomocí použití sklápěcích panelů, a nedostatečným prostorem, což vyřešil umístěním panelů na kryté skládky odpadků.

V audiovizuální kategorii vyhrál krátký film o veřejných informacích „Víte o ESPA“. Film, který vyrobilo řecké ministerstvo hospodářství a v němž vystupuje známý herec, vysvětluje způsob, jakým se v Řecku dosahují priority politiky soudržnosti.

„Inovativní projekty, které jsou dnes v centru pozornosti, zřetelně dokládají význam politiky soudržnosti a jsou jasnou inspirací pro ostatní evropské regiony,“ vysvětlila komisařka pro regionální politiku Danuta Hübnerová.

TÉMA K ZAMYŠLENÍ

„Tvořivost lze považovat za hlavní zdroj inovace – tj. přeměnu kreativních myšlenek na výrobky nebo služby. V tomto smyslu je tvořivost přítomna vždy, když inovace vede k ekonomickým výsledkům.“

Hübnerová – Regiony pro hospodářskou změnu, 2009

„Klíčovým faktorem pro budoucí růst je plný rozvoj inovačního a kreativního potenciálu evropských občanů, jenž je založen na evropské kultuře a špičkové kvalitě v oblasti věd.“

Závěry předsednictví, Evropská rada, 13.–14. března 2008

„Tvořivost a inovace nemohou vést k udržitelným ekonomikám, není-li brán ohled na kulturní rozmanitost, která je sama zdrojem tvořivosti a inovace.“

Ján Figel, komisař pro výchovu, vzdělávání, kulturu a mládež – Regiony pro hospodářskou změnu, 2009

Studie „Ekonomika kultury“ (KEA) jasně dokládá mnohotvárný potenciál odvětví kultury: v roce 2004 bylo v tehdejší EU-25 zaměstnáno v tomto odvětví 5,8 milionu lidí (3,1 % z celkového počtu zaměstnaných osob v EU-25), přičemž toto odvětví tvořilo 2,6 % HDP EU s obratem 654 miliard €. Tatáž studie také vysvětluje, že hospodářská funkce kultury má mimořádný význam na regionální/místní úrovni, protože kultura je motorem vzniku center tvořivosti a místního rozvoje (např. festivaly, kulturní cestovní ruch).

Inovační politika a politika soudržnosti – dosavadní vývoj

„Regionální úroveň je velmi důležitá pro podnikání kroků, pokud jde o využití inovace a tvořivosti k hospodářskému rozvoji. Regiony jsou dosti velké na to, aby na nich záleželo, a dosti malé na to, aby se zajímaly. Regiony a města jsou hlavní hnací silou.“ Rudolf Niessler, ředitel GŘ Regio, Regiony pro hospodářskou změnu, 2009.

Evropská inovační politika se rozvíjí postupně. V 70. letech se zaměřovala na VaV, v 80. letech byla založena na transferu znalostí. V 90. letech se zjistilo, že inovace není lineárním procesem (výzkum – vývoj – využití), ale je produktem složitějšího systému zahrnujícího síť aktérů, mezi které mimo jiné patří univerzity, výzkumníci, veřejné orgány a podniky.

V programu politiky soudržnosti na léta 2007–2013 se inovací rozumí překlenovací prostředek k dosažení udržitelného růstu. Pracuje s myšlenkou povzbuzování tvorby klastrů aktivit za účelem maximalizace potenciálu – síla v množství.

Jaký přínos má podpora politiky soudržnosti pro inovaci

Politika soudržnosti podporuje inovace prostřednictvím spolufinancování ze strukturálních fondů a rozvoj regionálního vedení na základě samotné inovativní politiky partnerství, plánovaného strategického rozvoje a hodnocení. Nařízení, jimiž se řídí Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), se inovací zabývají podrobně ve čtyřech člancích.

Komise v roce 2006 vyzvala k integrovanějšímu přístupu k inovacím a určila nové oblasti zaměření. Poté následovala výzva Evropského parlamentu, aby se významná část finančních prostředků ze strukturálních fondů investovala do znalostí, inovací a odborného vzdělávání.

Může však nějakou dobu trvat, než se inovativní postupy rozvinou a povedou k výsledkům. Určité riziko existuje a výsledky jsou jen obtížně měřitelné, proto je zapotřebí čas a záruky. Umožní-li se veřejným orgánům provádění střednědobých a dlouhodobých programů, integrovaná podpora se může rozvíjet u různých aspektů hospodářského a sociálního rozvoje. Například je možné přizvat dohromady podnikatele a výzkumníky nebo vzdělávací psychology a orgány místní samosprávy a dát jim čas na inovativní spolupráci. Potřebné strategické plánování umožní střednědobé až dlouhodobé financování.

Programy politiky soudržnosti, které se zaměřují na regionální úroveň, jsou obzvláště účinným prostředkem pro podporu inovací, jelikož regiony nabízejí blízkost nutnou pro podněcování interakce mezi tvůrci, uživateli a zprostředkovateli znalostí.

Příspěvek kultury k soudržnosti – vektor pro tvořivost a inovaci v Evropě

Zatímco je inovace často vítána jako prostředek k rozvoji soudržnější a udržitelnější společnosti, vyžaduje změnu, která může lidi znepokojovat. Kultura jakožto nástroj pro společenskou a územní soudržnost přispívá k vytváření rovnováhy mezi tradicí a inovací, umožňuje mezikulturní a mezigenerační dialog a zlepšuje integraci v multikulturních společnostech. Jako katalyzátor hospodářského rozvoje může kultura přispět k městské výstavbě a regeneraci a k místnímu růstu a zaměstnanosti.

Téměř 30 % výdajů na VaV v EU-27 je v současné době soustředěno ve 12 regionech, z nichž se šest nachází v Německu, dva ve Francii a po jednom v Belgii, Dánsku, Itálii a Švédsku.

Patnáct regionů, které vydávají minimálně 3,5 % HDP na výzkum a vývoj, se nachází v Německu (6), Švédsku (4), Finsku (3), Francii (1) a Spojeném království (1).

Více než 86 miliard € neboli 25 % z celkové částky strukturálních fondů je vyčleněno na oblast inovací, která zahrnuje výzkum a inovace, využívání IKT, podnikatelská opatření a inovace na pracovišti.

Dalších 6 miliard bylo vyhrazeno na kulturní infrastrukturu, služby a ochranu kulturního dědictví.

Regionální a místní strategie, které podporuje politika soudržnosti, úspěšně zapojily kulturu do podpory inovace a tvořivosti například v těchto oblastech:

- kulturní dědictví;
- rozvoj udržitelného cestovního ruchu;
- společensko-hospodářský rozvoj vyžadující partnerství mezi tvůrčím odvětvím, průmyslem, výzkumem a jinými odvětvími a
- oživení místních ekonomik zlepšením kulturní infrastruktury a služeb.

Alpská hlídka

Když procházíte skalnatou scénérií francouzsko-italských Alp, dech vám vyráží nejen dílo přírody, ale místy také dílo člověka. Velké opevněné budovy využívající přirozených výhod topografie ční nad skalními útesy a srázy – dramatické připomínky zašlých bouřlivých časů.

Financování údržby těchto staveb představuje vážný problém. Částečným řešením však může být kulturní cestovní ruch.

Projekt financovaný v rámci INTERREG IIIA, 2000–2006, který byl oslavou těchto impozantních staveb, spojil lidi z veřejného a soukromého sektoru v obou zemích. Poskytl jim školení a semináře a podpořil přeshraniční vytváření sítí, aby byli vedoucí projektu neustále informováni o aktuálním vývoji v oblasti ochrany památek a kulturního cestovního ruchu. Projekt nejenže přispěl k tomu, aby tyto památky mohly plně těžit z cestovního ruchu, ale také podpořil výzkum v oblastech architektury, historie a antropologie, díky kterým tyto památky vznikly.

Mnohé příklady z praxe tvoří mozaiku regionálních strategií, ve kterých byla kultura použita jako prostředek pro místní a regionální rozvoj a sociální soudržnost. Nezávislá studie, kterou v nadcházejících měsících iniciuje Komise, přispěje ke konkrétnějšímu objasnění přínosu kultury k hospodářskému rozvoji evropských regionů a měst prostřednictvím evropské politiky soudržnosti.

Samozřejmě jsou vítány všechny další studie pozitivních vazeb mezi kulturou, tvořivostí, inovací a širší ekonomikou. Ačkoli je jasné, že kulturní a tvůrčí odvětví mohou přispívat k rozvoji inovace v ostatních odvětvích ekonomiky, vyvstávají tři otázky:

- Jak může kultura přispívat k rozvoji tvůrčích dovedností v rámci celoživotního učení?
- Jak může kultura přispívat k rozvoji tvůrčích řešení na pracovišti, mimo jiné prostřednictvím sociální inovace?
- Jak může kultura přispívat k vytváření nových služeb a výrobků?

Regiony 2020 – úloha tvořivosti a inovace při zvládnání budoucích výzev

„Pro regionální rozvoj je nezbytná schopnost rozvoje nových myšlenek a jejich přeměna na inovativní výrobky a služby.“
Katarína Mathernová, náměstkyně generálního ředitele GR Regio.

S ohledem na otřesy na globálních finančních trzích a na nepředvídatelnost měnící se dynamiky, s níž se EU musí vypořádat při vstupu do nového desetiletí, byla provedena analýza výzev, před nimiž Evropa stojí.

V dokumentu Regiony 2020 jsou uvedeny čtyři klíčové výzvy, kterým lze čelit pouze za pomoci tvůrčího a inovativního myšlení:

• Globalizace

Hnací silou vědeckého a technického pokroku je globalizace, při které jsou inovace a znalosti důležitější než kdykoli předtím. Otevírání nových trhů vytváří nové příležitosti, ale je také zkouškou schopnosti Evropy přizpůsobit se strukturální změně a vyrovnat se s jejími sociálními důsledky. Přeměna na ekonomiku založenou na znalostech a službách je stejně nezbytná jako dřívější přechod od zemědělství k průmyslu.

• Demografická změna

Věková struktura i struktura zaměstnanosti naší společnosti se změnila. Mezi stále naléhavější otázky patří ekonomická účinnost a rovnost z hlediska věku, a je proto zapotřebí inovativních řešení. Způsoby, jakými jsme řešili problémy vznikající v předchozích fázích vývoje EU, se musí změnit v reakci na měnící se povahu problémů samotných. Problémy spojené s migrací budou také vyžadovat inovativní přístup s tím, jak se zvyšuje tlak na nejchudší regiony světa vinou změny klimatu a nedostatku přírodních zdrojů.

• Změna klimatu

Dopad změny klimatu je ústředním bodem evropské agendy. Její zmírňování snížením skleníkových plynů a přizpůsobování se nezbytným změnám naléhavě vyžaduje všechna možná tvůrčí a inovativní řešení.

• Bezpečné, udržitelné, konkurenceschopné zdroje energie

Po inovativních řešeních volá také omezená nabídka společně se zvýšenou poptávkou a naléhavý environmentální požadavek na snižování emisí oxidu uhličitého.

Je zapotřebí, abychom při zvládnání budoucích výzev tvůrčím a inovativním způsobem spojovali oblasti životního prostředí, energetiky, sociálních věcí, hospodářského rozvoje, vzdělávání, inovace a kultury.

DIRK AHNER

generální ředitel, Evropská komise, generální ředitelství pro regionální politiku

Jeden řečník na nedávné konferenci vyjádřil názor, že EU již déle nemůže konkurovat v globalizovaném světě pouze na základě produktivity. Současnými hesly musí být inovace a tvořivost. Souhlasíte?

Ano, souhlasím s tímto názorem. Chceme-li i nadále konkurovat v tomto globalizovaném světě, budeme se muset posunout směrem k ekonomice založené na větších znalostech. Bohužel se ale stále zdá, že zaostávání na poli inovací v Evropě pokračuje ve srovnání s některými jejími konkurenty. Částečně to vysvětluje skutečnost, že EU není až příliš často schopna přeměňovat technologický rozvoj na komerční výrobky a procesy. Vyžaduje to aktivitu v několika oblastech: více investic do výzkumu a technologií, podpora inovací prostřednictvím nových nebo zlepšených výrobků, procesů a služeb, které jsou schopny čelit mezinárodní konkurenci, a větší podpora tvůrčích a inovativních segmentů ekonomiky. Mimoto je hojně doloženo, že při podpoře tvořivosti a inovací má velký význam spolupráce a blízkost. Proto politiky regionálního rozvoje mohou a měly by sehrávat klíčovou roli jakožto motory pokroku.

Co by se dalo udělat pro rozvoj tvořivosti a inovace ve vaší oblasti na evropské, národní a regionální úrovni?

Tvořivost a inovace jsou ústředním bodem naší snahy o podporu rychlejšího růstu a větší zaměstnanosti. V rámci evropské politiky soudržnosti byly inovace poprvé uznány jako politická priorita a úzce se na ně zaměřují i programy politiky soudržnosti na léta 2007–2013. V období let 2007–2013 se mají investice do inovací ztrojnásobit v porovnání s předchozím programovým obdobím (2000–2006). Politika soudržnosti přispěje na oblast výzkumu, vývoje a investic částkou 86 miliard €, což je čtvrtina celkových zdrojů na politiku soudržnosti. Velká část těchto prostředků je věnována na rozvíjení sítí, spolupráce a klastrů. Vzhledem k tomu, že inovace jsou klíčové pro dosažení a zachování konkurenční výhody v globální ekonomice, tato obrovská investice politiky soudržnosti může podnítit, urychlit a podpořit hospodářskou a sociální přeměnu evropských regionů a EU jako celku. Důležitým prvkem v této souvislosti je, aby regiony spolupracovaly, rovněž i přeshraničně. Funkčním oblastem, jako jsou průmyslové oblasti nebo klastry, by se nemělo bránit v jejich rozvoji přes hranice mezi regiony a zeměmi. To je také podstatou evropské integrace. Územní spolupráce ve formě přeshraniční spolupráce mezi

mikroregiony v pohraničí nebo mezinárodní spolupráce v rámci makroregionů, jako je oblast Baltského moře, mohou přispět k podnícení tvořivosti a inovací prostřednictvím četných kontaktů, výměn a společných rozvojových projektů.

Jaké další příležitosti mají regiony, které chtějí úžeji spolupracovat při rozvíjení tvořivosti a inovace?

Závazek k tvořivosti a inovaci neznamena pouze finanční prostředky. Evropská politika soudržnosti usiluje o podněcování spolupráce a podporuje velké sítě v evropských regionech za účelem výměny zkušeností a osvědčených postupů a vytváření nových příležitostí. Mezi nové iniciativy patří sítě Regiony pro hospodářskou změnu, které mají pobízet k další výměně zkušeností na podporu inovací. Jedním z hlavních témat Regionů pro hospodářskou změnu je opravdu zlepšování znalostí a inovací s cílem většího růstu. V souvislosti s touto iniciativou je pro nás důležité, aby se nabyté zkušenosti a rozvinuté myšlenky dostaly do programů regionálního rozvoje a byly přeměněny na konkrétní činy.

„ **Politiky regionálního rozvoje mohou a měly by sehrávat klíčovou roli jakožto motory pokroku.** “

KARL-HEINZ BRANDENBURG

profesor a vynálezce MP3

Jeden z ambasadorů Roku tvořivosti a inovací, profesor Karl-Heinz Brandenburg, je výzkumným pracovníkem v oblasti informačních a komunikačních technologií, vedoucí výzkumného oddělení „Technika elektronických médií“ a ředitel Fraunhoferova institutu pro technologie digitálních médií (Institut for Digital Media Technology, IDMT). Práce profesora Brandenburga umožnila vývoj MPEG Layer-3 (MP3), MPEG-2 Advanced Audio Coding (AAC) a mnoha dalších moderních metod audio kódování.

Jeden řečník na nedávné konferenci vyjádřil názor, že EU již déle nemůže konkurovat v globalizovaném světě pouze na základě produktivity. Současnými hesly musí být inovace a tvořivost. Souhlasíte?

Toto tvrzení je již dlouhou dobu pravdivé. V globalizované ekonomice není Evropa regionem, který vlastní přírodní zdroje a který je dílnou světa. Evropa může konkurovat v globální ekonomice pouze díky nejmodernějším technologiím a inovativním myšlenkám. Tyto nové myšlenky jsou bohatstvím naší éry, ať už se týkají výrobků nebo služeb.

Existují studie, které dokládají, že i dnes velké procento odbytu mnohých společností tvoří výrobky vyvinuté za posledních pět let. V některých oblastech už došlo k rozdělení na firmy, které se věnují výhradně rozvíjení a prodeji myšlenek, ty, které je zpracovávají, a ty, které uvádějí tyto výrobky na trh často pod svými vlastními obchodními značkami. V této mezinárodní dělbě práce je důležité maximálně přispívat na myšlenky i inovace.

Co by se podle vás dalo udělat pro rozvoj tvořivosti a inovace na regionální, národní a evropské úrovni?

Musíme myslet globálně a podporovat tvořivost a inovace. A to na mnoha úrovních: patří sem školský systém stejně jako instituce dalšího vzdělávání a univerzity. Pokud budeme v této oblasti zaostávat, nebudeme kreativnější a inovativnější než ostatní. Tvořivost a inovace jsou také otázkou způsobu myšlení: ti, kteří chtějí znát pouze své vlastní specializované předměty a vzdělávat se jen v nich, neuspějí. Pro tvořivost je důležitá schopnost „myslet za hranice svého oboru“, jít za hranice rozškatulkovaného myšlení.

Věda je již po dlouhou dobu globální. Vědecké publikace jsou přístupné na celém světě a vědci jsou zvyklí na celosvětovou spolupráci. Musíme podporovat tento způsob práce a ponechat stranou své národní ego, to totiž nejlépe poslouží našim vlastním zájmům na regionální, národní i na evropské úrovni. Je třeba podporovat výzkum a vývoj a tvůrčí odvětví za hranicemi našich regionů a společnost je musí oceňovat ve větší míře než dnes. „Rok tvořivosti a inovací“ přispívá ke zvýšení povědomí o těchto potřebách, musíme však mít i správné priority pro vzdělávání a výzkum.

Není tvořivost věcí umělců, proč by měla být tématem pro technika, jakým jste vy?

Také v technice je důležité umět myslet „za hranicemi oboru“. Technické vědy se týkají vývoje technologií, které pomáhají lidem a činí naše životy jednoduššími a příjemnějšími. Budou-li se pořád ubírat stejnou cestou, věci brzy zevšední a nebudeme schopni řešit problémy, kterým dnes čelíme. Musíme si uvědomit, že věta „to nelze udělat“, je nepřijatelnou odpovědí, pokud samozřejmě dodržíme základní fyzikální zákony. Technici musí být vždy připraveni nalézat neočekávané odpovědi na známé problémy – a tomu právě říkáme „invence“. Mimochodem mnozí technici jsou zároveň kreativně zapojeni do nějakého uměleckého oboru, mnozí mí kolegové ve Fraunhoferově ústavu vystupují jako hudebníci.

” Evropa může konkurovat v globální ekonomice pouze díky nejmodernějším technologiím a inovativním myšlenkám. “

ODILE QUINTIN

generální ředitel, Evropská komise, generální ředitelství pro vzdělávání a kulturu

Jeden řečník na nedávné konferenci vyjádřil názor, že EU již déle nemůže konkurovat v globalizovaném světě pouze na základě produktivity. Současnými hesly musí být inovace a tvořivost. Souhlasíte?

Inovace a tvořivost jsou klíčové pro naši budoucí životní úroveň. Evropa se musí stát vynalézavější, musí více inovovat a lépe reagovat na tržní tendence. To bylo uznáno i na nejvyšší politické úrovni. Již několik let se uskutečňuje rozsáhlá inovační strategie pro Evropskou unii a v tomto směru již byly podniknuty některé významné kroky.

Schopnost inovace závisí na velkém množství faktorů. Tvořivost je jedním z nich, nebyla však dosud plně využita. Spojení „tvořivost–inovace“ si žádá chytré investice, které mohou vést k novým, udržitelným řešením a výhodám pro naše ekonomiky a společnosti. To je hlavním poselstvím Evropského roku tvořivosti a inovací. Na pozadí současné finanční krize je to ještě smysluplnější.

Co by se dalo udělat pro rozvoj tvořivosti a inovace ve vaší oblasti na evropské, národní a regionální úrovni?

Abychom vytvořili prostředí podporující tvořivost a inovace, musíme vyvinout větší úsilí na všech úrovních vládnutí. Do tohoto procesu se musí zapojit veřejné i soukromé zainteresované strany.

Tvořivost je více než jen kulturní či tvůrčí odvětví a inovace jsou více než pouhý výzkum a vývoj. Musíme podporovat partnerství mezi rozmanitými odvětvími, jako je například kultura, vzdělávání, výzkum, technologie, průmysl a veřejné služby. Musíme posílit dovednosti potřebné pro společnost otevřenou inovacím.

Nástroje Společenství podporují vytváření klastrů podniků, které jsou nástroji tvořivosti a inovací společně s mobilitou a transferem znalostí. Též podpory je zapotřebí na národní, regionální a místní úrovni.

Pro vytvoření udržitelné a účinné strategie pro tvořivost a inovace je nezbytný konkrétní důkaz.

Při zahájení nové fáze Lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost na léta 2008–2010 vedoucí političtí představitelé EU uznali, že „klíčovým faktorem pro budoucí růst je plný rozvoj inovačního a kreativního potenciálu evropských občanů, jenž je založen na evropské kultuře a špičkové kvalitě v oblasti věd“. Jak to podle Vás souvisí s kulturou jakožto hnací silou tvořivosti a inovace?

Kultura nesouvisí pouze s uměním, ale také s vědou, vzděláním, průmyslem a širší ekonomikou. Kulturní a tvůrčí odvětví přispívají k podněcování výzkumu, vývoji výrobků a inovací služeb, marketingu a komunikaci, „označování měst“ nebo k budování komunity. Využívání sítí a partnerství, ve kterých je zapotřebí průřezových dovedností, představuje nový model růstu v globalizovaném světě. Příklady v různých evropských městech a regionech ukazují, jak lze využívat kulturu v rámci integrovaného přístupu k udržitelnému rozvoji z ekonomického a společenského hlediska.

Výzvou je způsob využití pozitivního přelévacího efektu, který kultura vytváří. Potřebujeme správně zaměřené strategie na všech úrovních vládnutí, které by maximalizovaly vazby mezi kulturou, tvořivostí, inovacemi a společensko-hospodářským rozvojem. Vytváření prostoru pro kulturu v našich politikách znamená vytváření prostoru pro tvořivost a inovaci.

” Výzvou je způsob využití pozitivního přelévacího efektu, který kultura vytváří. “

JAMIE OLIVER

šéfkuchař

Jamie Oliver je mezinárodně uznávaný šéfkuchař a zakladatel registrované charitativní organizace Fifteen, jež nabízí vyučení mladým lidem, kteří potřebují druhou šanci, aby našli své místo na světě. Oliver, který v Cornwallu obdržel regionální financování na projekt Fifteen, je rovněž klíčovou postavou v kampani Spojeného Království za zdravé jídlo ve školních jídelnách.

Jeden řečník na nedávné konferenci vyjádřil názor, že EU již déle nemůže konkurovat v globalizovaném světě pouze na základě produktivity. Současnými hesly musí být inovace a tvořivost. Souhlasíte?

Nejsem politik, takže netvrdím, že jsem odborníkem na tuto oblast. Vím však jedno, bez ohledu na to, v čem podnikáte, musíte se neustále přizpůsobovat, zlepšovat a – ano – inovovat. Inovace však nemá smysl, pokud váš produkt není dost dobrý. Když začínáme podnikat, vždycky se sami sebe ptáme, jak můžeme splnit své plány. Jak zajistíme, aby se k nám znovu a znovu veřejnost vracela díky kvalitě a dostupnosti toho, co nabízíme, a díky skutečné tvořivosti, kterou do podniku vkládáme?

To je opravdová tvořivost, a když ji spojíte s prvotřídní produktivitou, zvítězíte – každá úspěšná kuchyně v restauraci je taková ... všechny restaurace Fifteen jsou takové včetně té v Cornwallu, která již byla oceněna a EU ji podporuje kvůli inovaci ... tato kuchyně servíruje 80 000 jídel ročně, od svého otevření v květnu 2006 to tedy znamená čtvrt milionu jídel ... tvořivá, inovativní, produktivní ... úspěšná.

Více než 200 špičkových jídel denně je obdivuhodná produktivita, ale lidé nepřicházejí jen kvůli tomu ... očekávají, že ... dostanou na talíř přesně to, co chtějí, a to vychází z tvořivosti v kuchyni.

Restaurace Fifteen jsou navíc živým příkladem inovace v akci, jelikož dávají mladým potřebným lidem šanci v životě, často se jedná o druhou šanci, a dělají z nich kvalifikované kuchaře s výhledem na dobrou kariéru. To má širší dopad jak na místní komunitu v blízkosti restaurací Fifteen, tak i obecně na pohostinský průmysl.

Co by se dalo udělat pro rozvoj tvořivosti a inovace ve Vaší oblasti na evropské, národní a regionální úrovni?

Domnívám se, že mnohé firmy nebo organizace, které nejsou schopny podněcovat inovaci, spokojeně setrvávají ve stále stejném stavu, a když se časy zhorší, trpí právě tyto firmy. V mnoha případech si myslím, že by firmy a samozřejmě v některých případech také vlády, měly buď podporovat své stávající zaměstnance v tvořivosti, nebo přijímat takové zaměstnance, kteří dovedou být kreativní a přinesou změnu. Buďte smělí a nebojte se experimentovat s novými nápady. Evropské peníze k tomu mohou přispět ... v žargonu se tomu myslím říká „umožnit“ ... všechny ty prachy a všechen ten talent ... celý kontinent vynikajících lidí, s nimiž se dá pracovat! Rozpoznejte to, přijměte to, rozvíjejte to, financujte to ... a nervěte si vlasy, když se něco nepovede ... to se stává.

Jak vnímáte vztah mezi tvořivostí, kulturou a výzvami, které přináší život v moderní společnosti?

Myslím si, že moderní společnost ve skutečnosti přináší spíše příležitosti než výzvy, pokud jde o tvořivost. Některým britským podnikatelům, které obdivuji, jako je například Paul Smith nebo Richard Branson, se daří ve společnosti, jež si cení tvořivosti, a podle mého bychom měli povzbuzovat tvořivější jednotlivce v rozvíjení jejich nápadů.

Veřejnost v současnosti velmi dobře chápe tvořivost v každodenním životě – lidé chtějí dobrý design, vyžadují bystré myšlení, podívejte se, co dnes lidé jedí a pijí v porovnání s dobou před 20 lety ... nechtějí to, co je včerejší. Jdou s moderní kulturou.

„
Bez ohledu na to, v čem podnikáte, se musíte neustále přizpůsobovat, zlepšovat a – ano – inovovat.“

EVROPSKÉ MĚSTO KULTURY: LIVERPOOL 2008

Svět v jednom městě

Program Město kultury byl zahájen v roce 1985 v Aténách. Od té doby byl každému členskému státu EU přidělen jeden rok, ve kterém si může sám vybrat město. V roce 2008 bylo nominováno město Liverpool s obdivuhodným programem nazvaným „Svět v jednom městě“.

Na infrastrukturní projekty ve městě přispěla EU investicí ve výši 1,5 milionu €. Díky tomu se město stalo atraktivním místem, které přilákalo další komerční investice s příslibem daleko větších ekonomických důsledků v dlouhodobém horizontu.

Liverpool získal z Evropského fondu pro regionální rozvoj významnou částku 1,405 miliardy €, která byla v letech 1994 až 2006 investována do oblasti Merseyside. Díky těmto prostředkům se z města, které zažívalo hospodářský úpadek, stalo pulzující centrum obchodu a kulturní činnosti, a Liverpool se tak mohl stát úspěšným uchazečem o titul Evropského města kultury.

Mnozí kulturní partneři, kteří zde vystupovali v roce 2008, zůstávají v kontaktu prostřednictvím místních sítí. V širokém okolí dochází k vytváření dalších sítí mezi Evropskými městy kultury.

Zahájení

Začátek tohoto jedinečného roku v Liverpoolu oslavilo 40 000 návštěvníků. Hlavní hvězdou úchvatného večera, v němž vystoupilo 800 účinkujících, byl bývalý člen skupiny Beatles Ringo Starr.

Scénická umění

Během celého roku se konala inspirující hudební představení zahrnující všechny klasické i moderní styly. Paul McCartney se vrátil ke svým kořenům a ukázal se na dlouho očekávaném živém vystoupení na stadionu Anfield, kde se k němu připojily další přední liverpoolské kapely.

Vizuální umění

Průkopnické umění bylo možné zhlédnout v každém možném místě po celém městě, zejména v souvislosti s liverpoolským festivalem umění, který se opakuje každé dva roky. Nové výstavy přilákaly bezprecedentní počty návštěvníků do galerií a muzeí. Středem zájmu se pro mnohé stala výstava Gustava Klímty v galerii Tate Liverpool, ale populární bylo také živé pouliční umění. Obrovský mechanický pavouk změnil ulice, kultovní tvorové byli znázorněni v bezpočtu uměleckých podob a zvláštní turistické atrakce lákaly návštěvníky dovnitř i ven.

Přeměna

Do konce roku Liverpool oslavoval svoji minulost, hostil neuvěřitelnou řadu kulturních událostí a byl připraven na to, aby se na svou budoucnost podíval jinak. V roce 2009 se Evropskými městy kultury stanou Vilnius a Linz.

Tým „Culture Liverpool“ se zaměřuje na propagaci dlouhodobé budoucnosti Liverpoolu jako jedné z nejlepších kulturních destinací Evropy.

Nový Liverpool

Řada obchodních programů a iniciativ i nadále propojuje malé podniky v celé severozápadní Anglii, přičemž staví na pozitivním profilu, který tento region získal.

Při průzkumu veřejného mínění bylo zjištěno, že 79 % lidí považovalo Liverpool za „město na vzestupu“.

Širší výhody

Každé dítě školou povinné v Liverpoolu se zapojilo a 67 000 dětí se přímo podílelo na aktivitách a představeních.

Okamžité výhody pro všechny

Díky investicím byla v Liverpoolu vybudována nádherná nová zařízení. Na vystavění center „Echo Arena“ a „BT Convention Centre“ byla v roce 2008 věnována částka 216 milionů €, přičemž vstupenky do těchto zařízení jsou rezervovány až do roku 2014. Na vybudování obrovského nového obchodního střediska Liverpool One, které spojilo střed města s loděnicí Albert Dock, bylo během roku vydáno 2,16 miliardy €.

Během čtyř let do roku 2008 bylo do komunitního a veřejného umění investováno 11,89 milionů €. Program tvůrčí komunity stanovoval témata pro každý rok mezi léty 2004 a 2007, aby vytvořil vizi města na základě toho, čeho by mohlo být v roce 2008 dosaženo.

Během roku se 15 milionů lidí zúčastnilo nějaké kulturní události, většina z nich se přímo vztahovala k městu kultury. 70 % lidí v Liverpoolu navštívilo muzeum nebo galerii.

Město navštívilo 3,5 milionu lidí, kteří zde při svém pobytu utratili 864 milionů € a zarezervovali si 1 milion hotelových postelí. Obsazení hotelů dosáhlo rekordní výše, činilo 81 % v jednom měsíci.

Mnozí návštěvníci navštívili turistické informační centrum „08 Place“, které samotné vyhrálo cenu za skvělé služby. Návštěvnost v turistických informačních centrech dosáhla celkově až 150% výše. Do uvítacího programu bylo zapojeno 5 000 místních lidí, aby pracovali v odvětví turistického ruchu a zlepšovali zákaznické služby.

O Liverpoolu bylo na celém světě sepsáno 12 000 článků, což zlepšilo jeho profil a učinilo z Liverpoolu přitažlivější místo pro návštěvníky.

Atmosféra strhla všechny části komunity a každá se zapojila. Zakázkové práce a události byly využity k zapojení místních obyvatel, dokonce došlo i na zahájení rozhovorů o takových složitých otázkách, jako je kriminalita a sociální vyloučení.

Dobrovolnický program inspiroval na 1 000 lidí, kteří pomáhali při akcích a ústně šířili informace o tom, co se dá vidět, dělat a vytvářet. Taxikáři si oprášili vědomosti o Gustavu Klimtovi, jehož obrazy byly vystaveny v galerii Tate, a někteří se dokonce zapsali do kurzů moderního umění. Lidé sami sebe vyzývali, aby mohli vidět nové druhy umění v různých sdělovacích prostředcích.

ZAPOJENÍ CELÉ OSOBNOSTI

UMĚNÍ JAKO CESTA KE KREATIVNÍMU PRACOVNÍMU PROSTORU

Reportéři zpravodaje Panorama navštívili Švédsko, kde se v rámci jednoho projektu vytvářejí kreativní vazby mezi umělci a pracovištěm. Společnost TILLT přivádí do organizací umělce, aby pomáhali zaměstnancům hledat kreativní řešení současných problémů.

Když procházíte chodbami nemocnice na okraji Göteborgu ve Švédsku, všechno se zdá být podle očekávání. Na podlahách se odrážejí pásy stropních světel, kolem vás ustaraně procházejí lidé v bílých pláštích. Kdybyste se však octli ve stejných chodbách před několika měsíci, společně s pacienty a zaměstnanci byste mohli okouzleně sledovat vystoupení tanečnicka a choreografa Mattiase Olaisona v jednotlivých odděleních.

„Tím, že jsme se na sebe mohli podívat jeho očima, zahlédli jsme věci, které potvrdily naše představy, i věci, které jsme pustili ze zřetelů,“ říká Marianne Olssonová, vedoucí projektu v nemocnici Angereds Närsjukhus. „Zachytil naši podstatu a umožnil nám, abychom ji viděli jasněji.“ Projekt, který je výsledkem dvouměsíčního výzkumu tohoto umělce v nemocnici, je příkladem činnosti společnosti TILLT.

Švédská společnost TILLT se sídlem v Göteborgu organizuje různé programy, jejichž prostřednictvím přivádí na pracoviště umělce. Programy, které jsou dlouhodobé, střednědobé nebo krátkodobé, mají jedno společné: využívají způsob myšlení příznačný pro daného umělce a uplatňují jej na daném pracovišti, kde funguje jako katalyzátor změny. Všechny aspekty – umělec, potřeby zaměstnanců, cíle, problémy, délka programu – se neustále uzpůsobují, aby vedly ke zkušenosti, která je stejně jedinečná jako lidé do ní zapojení.

A změna nastala. Změna ve vzájemném uznání, komunikaci a přístupu k neznámému. Také změna v míře produktivity – výzkum, který provedl Institute of Management Innovation and Technology (IMIT) v Göteborgu, dokládá její zvýšení a zároveň snížení míry nemocnosti.

Ale zpět k nemocnici. Paní Olssonová nemá žádné pochybnosti. „Vůči nejistotě zaznamenáváme daleko menší odpor než dříve,“ říká za své zaměstnance. Když Mattias poprvé přijel, byli rozpačití a zdrženliví, nevěděli, co mají čekat, a mnohé to znepokojovalo. „Nemocnici právě rekonstruuje, takže nevyčtená otázka zněla: Proč nám to děláte?“ směje se paní Olssonová. Po skončení projektu však byli lidé velmi optimističtí,

což mohou nyní využít vedoucí pracovníci, když se budou pouštět do nových nápadů. „Můžeme jim připomenout, jaké překvapení je čeká, když se odváží udělat něco, co jim připadá nezvyklé, nebo když se na něco podívají z jiného úhlu. Pro mě jako pro vedoucího projektu je to důležitý nástroj. Moji spolupracovníci jsou otevřenější, vnímavější.“

O AIRIS

AIRIS – jednorozční program organizovaný společností TILLT, v jehož rámci umělci první dva měsíce provádějí výzkum, pracují společně se zaměstnanci, sledují pracovní prostor, ptají se a později vymýšlejí úkoly, které by měly přispět k dosažení cílů organizace.

Umělce k organizacím přiřazuje Roger Sarjanen, vedoucí projektu v TILLT, který sám sebe označuje za včasný výstražní systém, který je kdykoli k dispozici umělcům i klientům v případě, že se něco bude dít.

Po uplynutí nějaké doby ustoupí společně s daným umělcem do pozadí, aby koncepce a motivace mohly přicházet od samotných zaměstnanců. Když pak na konci roku společnost TILLT po závěrečné schůzce o ukončení programu odejde úplně, zanechá za sebou trvající změnu.

Tyto změny bylo možné vypozařovat u všech vedoucích pracovníků, s nimiž byly učiněny rozhovory. „Nedovedete si představit, jaká je to radost vést lidi, kteří jsou motivováni a nebojí se být iniciativní,“ říká Berit Hallersboová, vedoucí oddělení lidských zdrojů na úřadě ve městě Vara. Město může tyto věci dobře posoudit, protože již realizovalo 19 ročních rezidenčních programů pro umělce AIRIS. Polovina z 1 300 zaměstnanců úřadu byla zapojena do projektu společnosti TILLT a úřad plánuje uskutečnit 21 dalších projektů. „Chceme podněcovat postupy přínosné pro způsob, jakým si naši zaměstnanci vytvářejí své pracovní metody,“ dodává Hallersboová. A je jasné, že tak právě učinila, protože přizvala umělce z TILLT.

Jak to vše začalo?

Na počátku 20. století si švédská společnost osvojila názor, že umění a potřeba kultury jsou pro život jejích občanů zásadní. Ve snaze uznat práva všech na poznání umění a kultury vznikla představa o začlenění umění do každodenního pracovního života. Od roku 1970 nabyl tento impuls formu celostátního

řetězce organizací, které zaměstnancům soukromého i veřejného sektoru prodávaly zvýhodněné vstupenky do divadel, na výstavy a do opery.

V roce 2001 se do Göteborgské pobočky zapojila také Pia Arebladová: po zavedení internetu se vzdálenosti zmenšily a nezdálo se, že by prodávání lístků bylo řešením. „Byli jsme pověřeni institucemi z oblasti kultury a umění, Výborem pro obchodní a kulturní záležitosti a Výborem pro regionální záležitosti, které fungují na regionální úrovni, abychom prozkoumali způsoby, jakými může umění a kultura rozvíjet pracovní život a naopak,“ vysvětluje Arebladová, výkonná ředitelka společnosti TILLT.

Ačkoli byli pověřeni prací v celém regionu, nedostali žádné peníze navíc na působení v dalších 48 obcích vedle Göteborgu. „To byla výzva a já mám ráda výzvy, protože musíte přemýšlet jinak a změnit svůj záměr.“

Změna fungovala – sama s jedním kolegou začala nabízet zlevněné vstupenky na akce a zcela se spoléhala na financování z grantů. V současné době je ve společnosti TILLT, která má nové dokonce i jméno, o 10 zaměstnanců více, přičemž 65 % svých příjmů získává z vlastních prostředků. Právě obdržela dva granty EU a na své straně má Konfederaci švédských podniků, odborové svazy i odvětví kultury.

Kopírování projektů TILLT na jiných místech – jak tuto koncepci uplatnit v širším měřítku

Arebladová začala tak, že dala dohromady organizace v cílové oblasti a ptala se jich, jak se mohou profesionální kulturní aktivity přiblížit k pracovnímu životu v jejich obci. Poté je přizvala, aby se staly členskými organizacemi společnosti TILLT. V další fázi hledala klienty, nejprve oslovila orgány místní samosprávy a získala na svou stranu hlavního představitele obce. „Rozhodnutí pracovat s uměním a kulturou jako s prostředkem pro rozvoj pracovního života v obci musí učinit hlavní představitel,“ vysvětluje Arebladová.

Jakmile se dohodla s hlavním představitelem obce, oslovila úředníky odpovědné za rozvoj podnikání a lidské zdroje v obci. Orgány veřejné správy jsou ve Švédsku velkými zaměstnavateli, samotné město Göteborg jich zaměstnává 50 000. Poté připravila hrubou verzi tvůrčího plánu, v němž vysvětlila způsob, jakým bude daný orgán místní samosprávy pracovat s uměním ve své organizaci.

Poté, co se tak stalo, se oddělení pro rozvoj podnikání v další fázi logicky zamyslelo nad tím, jak zapojit soukromý sektor

kontaktováním podniků, které v dané obci sídlí. „Pokud vědí, jakým způsobem mohou umělci dané odvětví skutečně zkultivovat, sdělí nám to,“ říká Arebladová.

„Nepotřebujete nic kromě umělců profesionální kvality, orgánů místní samosprávy a soukromého sektoru, pak můžete tento model uplatnit kdekoli,“ dodává. Kromě toho potřebujete někoho s vizí a vůlí dát všechny tyto věci dohromady.

Umění a tvořivost jsou hnací silou inovace a růstu

Bertil Törsäter je výkonným ředitelem pro regionální rozvoj v západním Götalandu. Je si jist, že organizace zkoumající nové způsoby myšlení budou nyní lépe vybaveny k využití příležitostí, které vzniknou při případném ekonomickém zlepšení. „Tvůrčí myšlení je otevřené změně a změnu právě zažíváme,“ tvrdí. Západní Götaland proporcionalně patří k největším světovým investorům do výzkumu a vývoje a Törsäter věří, že tvořivost s tím přirozeně souvisí.

AstraZeneca, vícenárodní farmaceutická společnost, která zaměstnává 60 000 lidí po celém světě, má 2 000 zaměstnanců – zejména výzkumných pracovníků – kteří pracují v pobočce v Göteborgu. Vedoucí pobočky Peter Nyström je přesvědčen, že má Törsäter pravdu. „Kultura, zdraví, inovace a konkurenceschopnost, něco na tom je.“ Společnost si stále více uvědomuje, že právě interakce chaosu a pořádku vytváří ono kouzlo, jak tvrdí Nyström.

Tak jako i u jiných firem závisí úspěch společnosti AstraZeneca na její schopnosti přicházet s novými nápady. Nyström věří, že k tomu přispívá míšení různých pohledů. Tvůrčí pohled, o který usilovali, získali účastí ve dvou programech AIRIS. Mikael Werner, vedoucí pobočky vysvětluje: „Zapojení společnosti do projektu TILLT vyžaduje odvahu, protože nikdo neví, co se stane.“ A stalo se to, že jejich organizace je nyní lépe připravena na změnu. „Každý měsíc dochází ke změnám a není pochyb o tom, že po skončení projektu jsou lidé ve vztahu ke změnám otevřenější a méně stresovaní.“

Pro Nyströma je hlavní výzvou neustálé povzbuzování lidí. „To, co děláme, by si téměř zasloužilo Nobelovu cenu. Je těžké překonat svá vlastní očekávání, když využíváte jen 80 % svých schopností. Musíte fungovat na 120 %. Způsoby myšlení, které můžeme používat díky projektu AIRIS, nám v tomto ohledu pomohly.“

Törsäter trvá na tom, že podpora umění a kultury na regionální úrovni má ještě jednu hlavní výhodu, činí region přitažlivým pro zahraniční firmy. „Opravdu musíme vytvořit prostředí, ve

„kterém lidé chtějí pracovat,“ říká. V Göteborgu sídlí společnost Volvo, AstraZeneca a jiné vícenárodní firmy, jejichž zaměstnanci jsou zvyklí vybírat si mezi velkými metropolemi. „Musíme jasně vysvětlit, proč by měli přijít právě sem,“ vysvětluje Törsäter. Řešením je vytvořit nové systémy a prostory, které by podněcovaly spolupráci mezi obchodními a tvůrčími odvětvími. „TILLT je jedním příkladem nové způsobu spojení dvou předností a získání něčeho pevnějšího díky této synergii.“

Kdo zaplatí účet?

Kulturní organizace platí malý poplatek za členství a propagaci. Orgány veřejné správy stejně jako soukromý sektor přispívají, pokud se chtějí zúčastnit programu společnosti TILLT, ať už se jedná o celoroční projekt AIRIS, projekt „Creative Kick“ („Tvůrčí síla“) šitý na míru, nebo přihlášení zaměstnanců na školení a k získání podpory společnosti TILLT, aby mohli vykonávat úlohu „kulturního ambasadora“ v dané organizaci.

„Proto nemusíme chodit za politiky a žádat o obrovské částky peněz. Náklady se rozloží: každý přispívá, každý má prospěch,“ vysvětluje Arebladová.

Kultura a podniky – více než jen sponzorství

V západním Götalandu se angažovanost podniků v kultuře neomezuje na sponzorství a už dávno se netýká pouhého umístování log na program opery. „Jestliže použijeme umělce v projektu AIRIS, odrazí se nám to v číselných údajích, výhody jsou měřitelné,“ říká ředitel pro rozvoj švédské federace obchodu (Svensk Handel), Hans Löwlund.

Myslí si, že umělci jsou ti neobjektivnější, nejkreativnější a nejpružnější lidé, kteří však nemají zájem o přijetí do zaměstnání. „Chtějí být svobodní,“ vysvětluje, „takže i kdyby chtěl vedoucí oddělení lidských zdrojů najít takovou výjimečnou osobnost, nebylo by to možné.“ Löwlund je toho názoru, že jediný způsob, jak dostat osobu s těmito kvalitami do daného podniku, je přivést ji sem na tři, šest nebo dvanáct měsíců v rámci projektu jako je AIRIS. „Najednou vidíte, že se podnik stává přístupnějším, inovativnějším, sebevědomějším.“

Umělec jako poradce ve věci nových řešení

Klas Ålander, podnikový vedoucí komunikace, a Eva Degermanová, ředitelka pro globální lidské zdroje, pracují pro společnost FlexLink. Oba souhlasí s Löwlundem. Jejich podnik se zabývá výrobní logistikou. Rok 2007 byl pro ně obtížný. Rozhodnutí změnit dodavatele se na začátku rok obrátilo proti nim a po uplynutí několika měsíců došlo k propouštění. „Spolupracovníci se velmi snažili o uspokojení poptávky, bylo to problematické a stresující. Jsem přesvědčen o tom, že nám pomohla přítomnost umělce, protože se celá věc týkala otevírání nových výhledů,“ říká Ålander.

Přestože se vzpamatovali z vnitřních potíží, globální finanční situace je i nadále výzvou. Ålander je přesvědčen, že nyní nastal čas pro inovativní myšlení. „Podniky musí myslet nově. Umění a kultura představují způsoby zajištění inovace v organizaci.“

Do řízení projektu AIRIS musí být zapojeni lidé odshora, vysvětluje Degermanová, „je důležité, aby se na tuto věc nepohlíželo jako na otázku lidských zdrojů, jedná se o podnikový projekt. Musíte si přesně ujasnit, čeho chcete dosáhnout, a vytvořit ne příliš velkou skupinu pro řízení projektu.“ Organizace projektu a přivláčení dalších vedoucích k účasti je pouze část tohoto obtížného úkolu. Je třeba povzbudit i zaměstnance.

Na počátku byly velké obavy. Zaměstnanci do toho vůbec nechtěli jít, „ale jakmile se projekt rozjel, zapojili se na 200 % a bylo to naprosto skvělé,“ říká Degermanová. Požádali jsme je, aby vytvořili nějaké umělecké dílo a uspořádali jsme výstavu. „Lidé stále nosili své výtvary dokonce i poté, co celá akce skončila. Jakmile se do toho dali, nechtěli prostě přestat,“ vzpomíná Ålander.

Toto nadšení u svých zaměstnanců zaznamenala během a po ukončení projektu společnosti TILLT také firma PAROC, která vyrábí izolace ze skalní vlny. Vedoucí oddělení lidských zdrojů Lars Lindström dosud přizval TILLT k realizaci dvou projektů AIRIS a třetí se chystá. „Nikdy není ten pravý čas a lidé budou namítat, že i když projekt fungoval jinde, jejich pracoviště je jiné. Budou hledat výmluvy. Musíte se ale do toho vrhnout. Vyžaduje to odvalu,“ říká.

Jakým způsobem funguje projekt AIRIS v praxi

„Z pohledu manažerů víme, že se to lidem na začátku nebude líbit. Musíme však být sebejistí a přesvědčení o svých názorech, abychom byli schopni vedení. V průběhu projektu musíme potlačit obavy zaměstnanců. Je to ovšem také velká legrace. Pacienti si v tom libovali, seděli v čekárně a najednou tam přitancilo několik tanečniců. V době, kdy nás všechny svíraly obavy, jsme se hodně nasmáli a užili si legrace.“ Marianne Olssonová, vedoucí projektu v nemocnici Angereds.

Firma PAROC stagnovala: těžký průmysl byl na stavbě již po jednu generaci, pět směn znamenalo, že pouze 20 % zaměstnanců bylo v jednu dobu v práci a třebaže dvě firemní továrny spolu sousedily, byla mezi nimi obrovská dělicí čára. Jely si ve vyježděných kolejích. „Chtěl jsem, aby byli lidé na práci zde hrdí.“

A důvody k hrdosti existují: izolace ze skalní vlny, které továrna vyrábí, jsou vysoce energeticky účinné. Tento produkt má jednoznačné environmentální výhody a izoluje účinněji než jiné alternativy, což je skutečnost, na kterou podle Lindstroma měli být jeho zaměstnanci pyšní. „Namísto, aby si mysleli, „No, skončil jsem tady, ale splácím hypotéku“ jsem chtěl, aby si říkali „Mám možnost pracovat ve firmě PAROC a dělám něco pro ochranu životního prostředí,“ pokračuje. A tak přizval TILLT.

Herec a režisér, kterého s pečlivostí a precizností vybral vedoucí projektů společnosti TILLT Roger Sarjanen, v domluvenou dobu přijel a strávil obvyklé dva měsíce nasloucháním a pozorováním.

Výsledek: titíž zaměstnanci, jiní lidé

Poté došlo na úkoly. Nejprve jsme zaměstnancům poradili, jak se mají „dívat“ skrz objektiv, a potom dostali úkol navzájem se fotografovat tak, aby snímky podle nich nejlépe zachytily to, co dělají. Focení a pozdější vystavení fotografií daly zaměstnance dohromady. Komunikace byla jednodušší, protože sdíleli stejný úkol, samotné fotografie jim poskytly nový rozměr ve vztahu k ostatním kolegům a kvalita snímků se stala zdrojem hrdosti.

Do bláznivých malých soutěží, jako je zápasení, se zapojovali muži, mnozí z nich padesátníci, kteří vedle sebe pracovali 20, 30 i více let, aniž by si podali ruce. Soutěž v plivání se také povedla! Smích, spolupráce, vzájemné uznání.

Jeden pracovník, řidič vysokozdvizného vozíku, se ujal úkolu shromáždit zvuky v továrně, které pak nazval „Píseň strojů“. V březnu vystoupil ve švédské televizi, kde hovořil o svém zapojení do projektu a říkal, že nyní vnímá kulturu jako definici toho, co je člověk. Lindström to vysvětluje: „Díky tomuto úkolu se na své pracovní prostředí díval úplně jiným způsobem a na to, co vytvořil v důsledku této změny pohledu, oprávněně pohlíží s velkou hrdostí.“

Mediální publicita neuškodí. Lindström ve své odpovědi odhaluje další nezbytnou složku úspěchu projektu AIRIS, kvalitu

vedení: „Publicita je skvělá, ale to, co se mi na tom skutečně líbí, je, že se chlapi mohou něčím chvástat, když třeba grilují s kamarády, rodinou nebo sousedy. Říkají: „Jo, minulý týden o nás psali v novinách.“ Jsem strašně rád, že se mohou něčím pochlubit.“

Ředitel továrny Michael Gustavsson vysvětluje, že v následujícím roce po projektu došlo ke 20% nárůstu ve výrobě, což představovalo bezprecedentní dramatický vzestup. Kromě toho poklesl počet zdravotních dovolených. Průzkum mezi zaměstnanci před projektem byl nevděčný úkol, pouze 5 % z nich odpovědělo na dotazník o kvalitě života na pracovišti. Po projektu jich odpovědělo 95 %. Zdá se, že zaměstnanci firmy PAROC se nyní sami angažují. „Setkávají se teď po práci a tráví čas spolu,“ říká Lindström. Díky jeho vizi se také mají čím pochlubit.

Kam dál?

TILLT chce v další fázi dodat své práci evropský rozměr – podělit se o poznatky a učit se od druhých, kteří pracují na dosažení podobného cíle.

Společnost právě získala dva granty EU, které budou nezbytné pro sdílení jejich osvědčených metod. Obdrží 1,5 milionu € ročně po dobu příštích tří let – od fondu EU INTERREG IVA získá ročně 780 000 € a zbytek od zúčastněných regionů ve Skandinávii. Tyto finanční prostředky se použijí na pokračování projektu „Tvůrčí interakce v pracovním životě“, do něhož jsou zapojeny čtyři regiony: jižní Norsko; východní Norsko, severní Dánsko a západní Švédsko. Na základě zkušeností společnosti TILLT se projekt zaměří na vytváření nových metod, provádění výzkumu za účelem zjištění dopadu dosavadní provedené práce a zajištění vysoké kvality práce i v budoucnosti. Celkovým cílem je zachovat umění jakožto rozvojovou sílu v Evropě.

Společnost TILLT rovněž získala grant ve výši 150 000 €, aby spolupracovala jako partner na vytvoření první zelené knihy EU o kultuře a podělila se o své znalosti v oblasti podpory tvořivosti a inovace ve společnosti začleňováním umění a kultury do našich každodenních životů.

„Jsem si jista, že musíme dostat úkol, který spočívá v rozvíjení tvořivosti a inovace v Evropě, abychom se mohli stát nejdynamičtější znalostní ekonomikou na světě. Musíme neustále objevovat nové horizonty a umění je prostředkem pro zachování růstu. Jedná se o cestu se vším, co cesta znamená,“ říká Arebladová.

SDÍLENÁ PODPORA

TVOŘIVOSTI A INOVACE

Jak jednotlivci, tak firmy usilují o nalézání nových způsobů práce a žití. V Evropě vede naše špičkové myšlení k inovativní vědě, lepším obchodním řešením a nekonečné rozmanitosti kulturního výrazu. Ať už prodáváme průmyslově vyráběné zboží, nebo hledáme nové způsoby oceňování umění, vynikáme v nalézání nových rozměrů.

Lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost, jejíž podstatou je spojování hospodářského růstu s širšími výhodami pro společnost a životní prostředí, je skvělým rámcem pro prosazování obchodních myšlenek, které usilují právě o to. Podstatou chytrých řešení v podnikání jsou produkty, které fungují lépe a přinášejí širší výhody.

Nové způsoby prezentace a interpretace uměleckých děl, hudby, divadla nebo kina v kulturním životě poskytují divákům nebo posluchačům neustálou inspiraci a výzvy. Stará díla ožívají a ustavičně se objevují novátorské formy umění.

V rámci Evropské komise jsou již tvůrčí a inovativní výrobky a řešení z hlediska financování nejvyšší prioritou. Rok tvořivosti a inovací je ideální příležitostí pro určení společných priorit mezi různými zájmy. Podněcuje diskusi o řadě témat, od lékařského výzkumu přes výtvarné umění a operu, astronomii a kosmonautiku až k celoživotnímu učení a IT hrám při vzdělávání. Níže uvádíme nejdůležitější zprávy z různých ředitelství Komise.

Utváření nových přístupů k výzkumu

GŘ pro výzkum má zkušenosti s působením v oblasti špičkové vědy a techniky. Dnešní projekty se všechny týkají plně integrovaného výzkumu, který splňuje tržní a sociální potřeby na mnoha různých úrovních. Mezi klíčové priority těchto projektů patří podpora prosperity a konkurenceschopnosti EU, prosazování úlohy vědy v moderní společnosti a propojování vnitrostátního výzkumu s projekty, které se uskutečňují na evropské úrovni.

Velkou událostí letošního roku byla konference „**Research Connection 2009**“, na níž se sešli vědci a výzkumníci společně s podnikateli a zástupci průmyslu. Konala se v Praze v květnu jako jedna z akcí pořádaných českým předsednictvím EU. Předvedlo se na ní mnoho průkopnických výzkumných projektů, které jsou financovány z prostředků EU. Účastníci byli inspirováni současným výzkumem, ale hlavně se jim dostalo rad ohledně získávání prostředků určených na evropský výzkum pro jejich vlastní projekty. Dále se mohli setkat se zainteresovanými investory a spolupracovníky, kteří by se mohli stát jejich partnery.

Evropský institut pro inovace a technologie (EIT) je novým subjektem vytvořeným Komisí, který má podporovat spolupráci mezi univerzitami, výzkumnými středisky a podniky. EIT se zaměřuje na transfer znalostí a ukazuje, že výzkum skutečně vede k inovativním prodejným výrobkům. Jeho největší priority se týkají změny klimatu, obnovitelných energií a komunikačních technologií.

Rok tvořivosti a inovací – obchodní nástroj

Díky evropskému nadání pro inovace se v EU daří podnikům, které produkují technologicky nejpokročilejší výrobky vysoké kvality a zároveň podporují udržitelnost z hlediska životního prostředí i společenské výhody. GŘ pro podniky a průmysl používá několik nových metod usilujících o podporu a rozvoj takových podniků.

V květnu se konal první **Evropský týden malých a středních podniků**, který novým podnikům poskytl podporu a stávající MSP vyzval k ještě většímu rozšíření jejich horizontů. Výchozí bod pro většinu velkých myšlenek často najdeme ve svém blízkém okolí. MSP jsou obzvláště úrodnou půdou pro inovativní a tvůrčí koncepce. Týden zahrnoval jedinečnou interaktivní výstavu **Zkušenosti MSP** sestávající z řady praktických výstav, na kterých se mohli pozvaní návštěvníci „podívat, přičichnout, dotknout se a poslouchat“, jaké to je být podnikatelem.

Kultura jako hnací síla tvořivosti a inovace

Koordinátorem projektu Rok tvořivosti a inovací je GŘ pro vzdělávání a kulturu, které využívá velkou rozmanitost inovací v kulturních projektech, aby podpořilo nové přístupy k podnikům a evropské integraci. Vzhledem k tomu, že se akce Roku zaměřují především na kulturu, všichni v Evropě mají příležitost zúčastnit se, protože ekonomické, sociální a etnické rozdíly jdou stranou.

Pokud jde o jednotlivce, naše schopnost vytvářet a inovovat nám přináší pocit uspokojení a umožňuje nám lepší sebevyjádření. Hudba, divadlo, film a literatura poskytují příležitost pro náš tvůrčí výraz v mnoha různých formách. Tato zkušenost vede k velkým osobním i společenským výhodám.

Kultura může zároveň mít i ekonomický přínos a být hnací silou regenerace jinak zanedbaných oblastí. Propagace kulturních programů a podpora rozvoje místních ekonomik prostřednictvím kultury má svou jasnou obchodní logiku. Nejenže podněcuje tvořivost a inovace u zúčastněných osob, ale také povzbuzuje k mobilitě a k produktivním výměnám mezi podniky.

Umístit kulturu do středu ekonomiky a společnosti

Základem **Evropské agendy pro kulturu** je dokládání vazeb mezi kulturou, tvořivostí a inovacemi. Jedná se o úplně první politický rámec pro začlenění kultury do evropských záležitostí. **Evropské kulturní fórum**, které se bude konat v září 2009 v Bruselu, bude příležitostí ke zhodnocení dosavadních výsledků a k podnícení dalších kroků. Zároveň se také podpoří jiné politické priority, jako je podpora nových dovedností a pracovních příležitostí, celoživotní učení, inovace v průmyslu a využívání předností kultury na globálním trhu. Základem všeho je využívání tvůrčích a inovativních myšlenek při vytváření hospodářských výhod a zajišťování prosperity jedinců i společnosti.

Integrace kulturní zkušenosti do každého odvětví

Evropský rok tvořivosti a inovací je příležitostí pro různá odvětví ke sdílení společných výhod a stavění na synergiích a pozitivním přelévacím efektu, jak je jasně vidět v programu akcí na národní a celoevropské úrovni. Kulturní akce, jako je například interaktivní **výstava Orbis Pictus**, zpestřily vědecké inovace v astronomii a kosmonautice, zatímco koncerty sdílely podobné

zaměření, jaké má nový vývoj v oblasti eko-inovací. Na jiné úrovni soutěž o novém designu pro školy v Irsku nazvaná **Imagine 09** vyzývala žáky k navržení předmětu pro třídu budoucnosti a k popisu jejího přínosu pro učební proces. Skutečnou výzvou je přeměna této vize ve skutečnost zapojením dalších tvůrčích dovedností zlepšených prostřednictvím kultury do sektoru podnikání, dále podporou nových partnerství mezi oblastí kultury, vzdělávání, výzkumu a technologií, podnikání, veřejných služeb a naší společností jako celkem.

Nové důkazy o přínosu kultury a tvořivosti

Nedávná studie **Ekonomika kultury v Evropě** poprvé změřila přímý ekonomický dopad kulturních a tvůrčích odvětví a nepřímý přínos pro regiony a podniky EU. Nová studie o dopadu kultury na tvořivost zkoumá doposud z velké části podceňované vazby mezi kulturou, tvořivostí, inovacemi a širší ekonomikou.

Z ekonomického hlediska je kultura odvětvím, které nejvíce přispívá k zaměstnanosti a růstu. Ale rozhodně také vkládá tvůrčí schopnosti do jiných částí ekonomiky, zejména do těch, které se týkají IKT, přičemž zvyšuje jejich výkon a vytváří pracovní místa v zajímavějších oblastech.

Firmy jsou nyní lépe vybaveny k rozvíjení inovativních typů zaměstnání a udržitelnějších druhů výroby. Tento nárůst byl zaznamenán ve všech regionech EU. Celková povaha kulturních inovací je mocnou silou při sblížení komunit, kterým poskytuje konkrétní představu o tom, jak může integrace EU vést k ekonomické prosperitě.

Evropský rok tvořivosti a inovací 2009

Oficiální internetové stránky Evropského roku tvořivosti a inovací

<http://create2009.europa.eu/>

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1350/2008/ES ze dne 16. prosince 2008 o Evropském roku tvořivosti a inovací (2009), Úřední věstník Evropské Unie L 348, 24.12.2008, s. 115.

<http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

Odkazy Evropské komise

Generální ředitelství pro vzdělávání a kulturu Evropské komise

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_cs.html

Generální ředitelství pro podniky a průmysl Evropské komise

http://ec.europa.eu/enterprise/index_cs.htm

Další užitečné odkazy:

eTwinning – komunita evropských škol

<http://www.etwinning.net/cz/pub/index.htm>

Euro Creator – digitální mediální síť pro školy

<http://www.eurocreator.com/>

Evropská síť obchodních a inovačních center

<http://www.ebn.be/>

Evropská cena „European Entrepreneurship Video Award 2009“

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/video-award/index_cs.htm

Evropský institut pro inovace a technologie

<http://ec.europa.eu/eit/>

Program a přednášky z konference Regiony pro hospodářskou změnu (16.–17. února 2009) „Propojení za účelem dosažení výsledků“

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/networking/programme_en.cfm?nmenu=4

Podpora inovací v celoživotním vzdělávání

<http://www.elearningeuropa.info/>

Doporučení Evropského parlamentu a Rady č. 2006/962/ES ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení, Úřední věstník Evropské unie, L 394, 30.12.2006, s. 10.

<http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

Jaro Evropy 2009 – Evropou hýbou myšlenky

<http://www.springday2009.net/>

Odkazy na projekty uvedené v tomto čísle:

Ekonomické klastry kulturních podniků – finanční poradenství, informace a školení pro malé podniky, podnikatele a jednotlivce v kulturním a tvůrčím odvětví

<http://www.connectedcreatives.eu/default.aspx>

Restaurace Fifteen Jamieho Olivera, registrovaná charitativní organizace nabízející mladým lidem odborné vyučení v oboru šéfkuchař

<http://www.jamieoliver.com/fifteen>

Liverpool – Evropské město kultury

<http://www.liverpool08.com/>

Centrum pro nanozdraví na Univerzitě ve Swansea

<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

MusikPark – Mannheim

<http://www.musikpark-mannheim.de/web09/>

TILLT

<http://www.tillt.se/eng/airis.asp?m1=engAiris&m2=The%20concept>

Odkaz na klíčovou internetovou stránku pro další číslo

Strategie EU pro region Baltského moře

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm

BUDOUCNOST EVROPSKÉ POLITIKY SOUDRŽNOSTI

Proces vytváření politiky – Panorama se pravidelně zabývá tím, co se děje v řídicím centru regionální politiky, na generálním ředitelství v Bruselu.

Budoucnost evropské politiky soudržnosti – zpráva nezávislého experta

Komise se rozhodla přispět k debatě o budoucnosti evropské politiky soudržnosti po roce 2013 a vyzvala Dr. Fabrizia Barcu, prominentního ekonoma z italského ministerstva hospodářství a financí, aby připravil nezávislou zprávu o efektivnosti regionální politiky a sestavil doporučení pro budoucí vývoj. Jedná se o významné téma, které zahrnuje širší otázky, jako je rozpočet EU a budoucí priority Unie.

Debaty o budoucnosti politiky soudržnosti byla zahájena v roce 2007 po zveřejnění čtvrté zprávy o hospodářské a sociální soudržnosti. Poté následovala zpráva Komise „Regiony 2020“, která byla zveřejněna v listopadu 2008. Zpráva poprvé analyzovala pravděpodobný, dlouhodobý dopad čtyř hlavních výzev, kterým dnes čelíme: globalizace, demografické trendy, změna klimatu, spotřeba a dodávky energií.

V průběhu zhruba jednoho roku Dr. Barca pořádal diskuse a semináře s akademickými odborníky a politiky z celé Evropy, Spojených států amerických a Nového Zélandu. Zpráva je výsledkem těchto diskusí. Zpráva Dr. Barcy, která se zamýšlí nad úspěchy a vedením při uskutečňování evropské politiky

soudržnosti, pojednává o ekonomickém zdůvodnění a motivaci k politice rozvoje zaměřené na význam daného místa: politiky, které zohledňují charakteristiku místa, v němž mají být realizovány, a pochopení toho, že místo uskutečňování politiky je nedílnou součástí způsobu, jakým bude uskutečňována.

Společně s uvažováním o významu politik vytvářených na základě daného místa se Barcova zpráva také zabývá dosavadními úspěchy a neúspěchy politiky soudržnosti a dává doporučení ke klíčovým otázkám vedení.

Nabízí některé návrhy pro to, jak by se měla zásada sdíleného řízení, tedy vztah mezi členskými státy a Komisí, zefektivnit a posílit. Zpráva dále doporučuje, aby hodnocení dopadu tvořilo páteř politiky soudržnosti a aby byla Radou ustavena formální Rada pro politiku soudržnosti projednávající výroční strategické zprávy každého členského státu.

Zpráva je zcela nezávislá a neodráží stanovisko Komise. Její závěry budou vzaty v úvahu při posuzování budoucnosti politiky pro období po roce 2013.

Dr. Barca a komisařka Danuta Hübnerová představili veřejnosti klíčové závěry této zprávy v Bruselu dne 27. dubna. V nadcházejících měsících proběhne řada diskusí s členskými státy a zainteresovanými stranami, a to při různých akcích pořádaných českým a švédským předsednictvím Evropské unie.

Barcova zpráva: stručný pohled

Zpráva zdůrazňuje potřebu komplexní reformy politiky soudržnosti. Je zapotřebí takového přístupu, který by úžeji souvisel s daným místem, dále jasnější rozlišování mezi hospodářskými a sociálními cíli a povědomí o stávajících problémech při používání ukazatelů a hodnocení dopadu.

Využití politiky soudržnosti jako zdroje financování k vytvoření stejné startovací čáry nepředstavuje cestu kupředu, jak se ve zprávě zdůrazňuje. Co tedy Unie dělá k zajištění toho, aby měla všechna území a všichni evropští občané možnost maximálně využít příležitostí nabízených samotnou Unií a mohli se také vypořádat se souvisejícími riziky a hrozbami?

Zpráva navrhuje, aby byly k prosazení tohoto cíle splněny tři požadavky:

- správně definované cíle založené na ověřitelném ekonomickém zdůvodnění, které jsou přístupné pro hodnocení;
- explicitní a pevné politické zdůvodnění vycházející ze současné situace v Evropě, které reaguje na očekávání osob v ní žijících, a
- systém vládnutí, který se sám od sebe může učit, aktivně povzbuzuje demokratickou účast a může se spolehlivě zaručit, že bude jednat odpovídajícím způsobem.

Úplnou zprávu si může přečíst na http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/future/barca_en.htm

V každém vydání Panorama zjišťuje osud dvou projektů z pohledu lidí, kteří je řídí. Všímáme si úspěchů i neúspěchů při řízení projektů financovaných EFRR: zjišťujeme problémy a sdílíme řešení.

PROJEKT

1

V MANNHEIMSKÉM MUSIKPARKU

Fakta a čísla

V rámci Cíle II se má do Musikparku a souvisejících projektů Popakademie investovat něco málo přes 5 milionů €. Financování bylo zahájeno v roce 2004 a potrvá 15 let.

V mannheimském Musikparku

Tvůrčí odvětví charakterizuje jedna zvláštnost: toto odvětví generuje velký příjem, jeho obrat v roce 2003 činil 654 miliard € – 2,6 % HDP EU na uvedený rok. Pokud však jde o investování do skupiny teenagerů v roztrhaných džínsech, banky už tak nadšené nejsou. Po 20 letech v hudebním průmyslu to Christian Sommer může potvrdit.

Jeho odborné znalosti a rozsáhlá síť kontaktů z něj učinila motor projektu Musikpark v Mannheimu, který pomáhá začínajícím malým a středním podnikům v odvětví hudby v prvních krůčcích.

Seznamte se s vedoucím projektu Christianem Sommerem

V Sommerově životě na konci 80. let skutečně převládala hudba, v té době vystupoval jako zpěvák a kytarista. Ale až v roce 1990 se hudbě začal věnovat profesionálně. V roce 1992 změnil svou dráhu, přešel do zákulisí a stal se manažerem skupiny nazvané Master Boy, která si užila více než jen pověstných 15 minut slávy. „Získala zlaté a platinové desky po celém světě. Byla to skutečně strmá křivka osvojování znalostí,“ vzpomíná Sommer.

Životní lekce, stres a především kontakty, které navázal, byly neocenitelné, ale v roce 1997 toho už měl dost. Jeho další kroky směřovaly do srdce mezinárodní nahrávací společnosti, kde strávil rok a učil se o produkci a marketingu. Do roku 2000 pracoval mimo Mnichov jako ředitel marketingu, umělec a tvůrce repertoáru.

Nicméně se narodil a vyrůstal v Mannheimu, a když toto město potřebovalo manažera pro svůj špičkový projekt, který měl seskupit hudební služby a poskytnout pomoc začínajícím podnikům, vrhl se do toho.

Pomoc umělcům při pronikání do průmyslu

Na ploše Musikparku o rozloze 4 300 metrů čtverečních sídlí přibližně 40 firem, které zaměstnávají 140 lidí. Jsou zde také prostory pro choreografii a představení, dílna, několik zvukových studií, televizní studio a stylová zasedací místnost pro vyjednávání nejdůležitějších prvních zakázek.

„Jednou z našich hlavních úloh je přivést klienty, kteří si budou objednávat služby u našich firem,“ říká Sommer. Před neznámou kapelou nebo tanečníkem se dveře korporací pevně uzavrou, ale pro Musikpark se otevírají snadněji. „Působíme jako most, který pomáhá jedné straně lépe porozumět té druhé.“

Pokud jde o finance, projekty podporující začínající MSP mají tendenci zaměřovat se na vytváření obchodních plánů. „Tento model se sám nepřizpůsobuje tvůrčím odvětvím,“ vysvětluje Sommer. Tato odvětví nedostávají úvěry od bank a nakládají s velmi malými „vnějšními“ finančními prostředky. Začínající podniky v hudebním průmyslu potřebují především živá vystoupení nebo představení – příležitosti k práci, šanci ukázat, co umí, a tak dosáhnout většího počtu rezervací. A právě v této fázi nastupuje Musikpark.

Komplexní služba

Pro ty, kteří plánují firemní zábavní představení, je Musikpark místem pod jednou střechou, které zajišťuje tanečníky, hudebníky, audiovizuální personál a samozřejmě také zvukové techniky a osvětlovače. Je rovněž hostitelem různých akcí. Nachází se zde galerie o rozloze 150 m², která nabízí mladým fotografům zaměřeným na oblast hudby příležitost k vystavení jejich prací.

A právě tato rozmanitost služeb fungujících pod jednou střechou pomáhá také umělcům. Mají z toho vzájemný prospěch, čerpají zde nápady, hledají řešení, přičemž každý obor pracuje na tom, aby byl další krok inovativní. „Je velmi těžké dělat dobrou, tvůrčí práci ve vakuu,“ tvrdí Sommer. V Musikparku se sdružuje tvůrčí jádro tohoto odvětví – umělci a producenti a tvůrčí profesionálové působící v oblasti marketingu a prodeje, návrháři, pořadatelé akcí, právní a finanční pracovníci, tvůrčí internetových stránek a internetových portálů a pracovníci v propagaci.

A Sommer působí v úloze instruktora, který se s respektem dívá na to, jak se začínající podniky rozvíjejí. „Mladí podnikatelé pracují aktivně a nezávisle. My jim pouze pomáháme, aby si sami mohli pomáhat,“ říká.

PROJEKT 2

V CENTRU PRO NANOZDRAVÍ (CENTRE FOR NANOHEALTH, CNH) NA UNIVERZITĚ VE SWANSE

Fakta a čísla

V rámci konvergenčního cíle má být do Centra pro nanozdraví investováno něco málo přes 21 milionů €. Financování bylo zahájeno v roce 2009 a potrvá 5 let.

V Centru pro nanozdraví (Centre for NanoHealth, CNH) na Univerzitě ve Swansea

Potřeba vývoje nástrojů pro včasnou diagnózu je stále naléhavější vzhledem k tomu, že systémy zdravotní péče čelí tlaku kvůli nákladné léčbě a řeší etické otázky týkající se dotování drahé paliativní péče.

Centrum pro nanozdraví, které propojuje akademickou oblast, soukromý sektor a státní zdravotnictví, studuje uplatňování nanotechnologie při zjišťování nemoci a hledání vhodné léčby.

Propojení

Třebaže pracoval na tocích, vlivech a statistickém plánování experimentů, teprve poté, co ho kontaktovala tiskárna ohledně problému s průtokem inkoustu, si Claypole najednou uvědomil, že veškeré know-how, které získal při svém výzkumu, by se dalo využít v polygrafickém průmyslu. To se stalo v roce 1990 a od té doby tuto koncepci rozvíjí. Dokonce natolik, že firma Diple, zkoumající tuto součinnost, byla jedním z vítězů cen RegioStars 2009.

Kdysi to býval inkoust, dnes se Claypole zabývá „tekutinami pro tisk“. Vlastnosti tekutin – tedy to, jak jsou vodivé, citlivé na pH, magnetické, bio-tekuté atd. – znamenají, že se s potlaštěným materiálem dá provádět nekonečná řada věcí.

Kdo se zapojil?

Institutu pro vědy o životě (Institute of Life Sciences, ILS) společně s Mnohaoborovým nanotechnologickým střediskem (Multidisciplinary Nanotechnology Centre, MNC) na Univerzitě ve Swansea byla nabídnuta čtyři prestižní místa členů Rady pro výzkum Spojeného království pro oblast nanomedicíny. Z této úspěšné spolupráce logicky vyplynulo jejich propojení a založení Centra pro nanozdraví. Centrum začalo fungovat koncem roku 2008.

Příspěvek Institutu i Mnohaoborového střediska do společného projektu byl obrovský: Blue C, jeden z nejrychlejších superpočítačů na světě určený pro lékařský výzkum, 25 specializovaných výzkumných týmů z ILS, více než 100 týmů z MNC a podpora ze strany státního zdravotnictví a IBM. „Je to pro nás skutečná příležitost,“ říká Claypole.

Prevence je lepší než léčba

Nanopřístroje a nanobiosenzory se budou používat k detekci a měření biomarkerů přítomných ve vzorcích tekutin nebo tkání na takové úrovni citlivosti, která vysoce překračuje současné vyšetřovací metody, přičemž se jedná o citlivost v některých oblastech až bilionkrát vyšší. Toto přesnější zjištění umožní včasnější diagnózu a rychlejší léčbu takových onemocnění, jako je rakovina, cukrovka, obezita a jiné.

Claypole povede polygrafické oddělení Centra, které zahrnuje pilotní zařízení na výrobu „inkoustu“. Právě zde se budou vyvíjet bioinkousty – nanočástice a „dráty“, enzymy, biomarkery a DNA. „Věřím, že naše práce bude mít dlouhodobý dopad na způsob, jak se nemoc léčí a sleduje,“ vysvětluje.

Seznamte se s Dr. Timem Claypolem, členem výkonného výboru CNH

Skok od výzkumu tvorby znečišťujících látek v odpadních plynech k biomateriálům v profesní dráze Dr. Claypolea se zdá být velkým, trocha vrozeného štěstí jí však dala v roce 1990 nové zaměření.

Po získání prvního titulu v oboru strojínského inženýrství v polovině 70. let pracoval Claypole jako projektový inženýr na výstavbě nové ocelárny v Cardiffu. Ze světa výroby oceli se před nedávnem vrátil na univerzitu, kde získal doktorský titul za výzkum v oblasti tvorby znečišťujících látek v odpadních plynech.

Spalováním a oddělováním prachu se zabýval od poloviny 80. let do roku 1990, kdy začal na plný úvazek pracovat u akademické obce. Poté, co získal docenturu u profesora Youngblooda z Rady pro výzkum v oblasti inženýrství a přírodních věd, přijal místo výzkumného pracovníka na Univerzitě ve Swansea, kde zkoumal vliv plynových turbín. Jednou z oblastí jeho výzkumu se také stalo laserové měření pro toky v jaderných reaktorech.

PÁTÁ KONFERENCE REGIONY PRO HOSPODÁŘSKOU ZMĚNU

PROPOJOVÁNÍ ZA ÚČELEM DOSAŽENÍ VÝSLEDKŮ

Konference Regiony pro hospodářskou změnu, nazvaná Propojování za účelem dosažení výsledků, která se konala v Bruselu ve dnech 16. – 17. února, byla vším kromě sdílení anekdotických důkazů nad obloženými chlebičky a pasivního poslouchání odborníků na dané oblasti. Konference byla náročná a rozmanitá: dílny se týkaly tak různorodých témat, jako jsou migrace a satelitní informace.

Sdílení know-how za účelem maximalizace výsledků

Komise každým rokem pořádá významnou konferenci nazvanou „Regiony pro hospodářskou změnu“, která poskytuje lidem zapojeným do projektů financovaných URBACT II a INTERREG IVC příležitost k setkání a sdílení osvědčených postupů. Letošní konference, v pořadí již pátá, se soustředila na tři témata: inovace a tvořivost, změna klimatu a udržitelný rozvoj. Hlavní myšlenku elegantně shrnul Job Cohen, starosta Amsterdamu: „Najít řešení společného problému a rozšířit toto řešení do celé Evropy.“

Devět workshopů, jejichž témata bylo např. vodní hospodářství, všeobecný širokopásmový přístup, dopad změny klimatu, vliv průmyslu na městské ekonomiky a řízení rizik prostřednictvím satelitních služeb, přilákalo na 603 lidí z celé EU.

Směrem k ekonomice se zaměřením na inovace

Reportéři časopisu Panorama se zúčastnili workshopu o tvořivosti a inovaci jakožto hnacích silách urbanizace a regionálního rozvoje, na kterém řečníci hovořili o snižování rozdílů mezi kulturou a podnikáním, o tom, jak být úspěšným městem kultury a o základní rovnici „tvořivost + podnikání = inovace“.

Při zahájení workshopu vysvětlil předseda Rudolph Niessler, vedoucí útvaru pro koordinaci politiky, GŘ pro regionální politiku, že záměrem Roku tvořivosti a inovací je učinit z tvořivosti skutečnost ovlivňující naše životy a řízení naší ekonomiky. Cílem workshopu bylo poskytnout lepší praktické znalosti o úloze, kterou v této souvislosti může sehrávat kultura, tvůrčí průmysl a tvořivost.

Pascal Cools, který zastupoval síť Flanderská oblast tvořivosti (Flanders District of Creativity), shrnul cíle organizace jako přeměnu podnikatelských Flander na kreativnější oblast a přeměnu kreativních Flander na podnikavější oblast.

„Hlavní přednost ekonomiky nyní spočívá v její schopnosti být kreativní a nikoli v její efektivnosti,“ říká a dodává: „Regiony jsou na té nejlepší úrovni, aby se mohly pustit do inovací. Jsou dosti velké na to, aby na nich záleželo, a dosti malé na to, aby se zajímaly.“

Síť Flanderská oblast tvořivosti je aktivní v mezinárodní síti regionů sahajících od Oklahomy po Osaku, jejichž cílem je větší inovace. Cools popsal složitost zapojování do mezinárodní sítě partnerů, která má členy v šesti různých časových pásmech. „Kdy je ten správný čas na telekonferenci, když je každý v jiném pásmu?“ Mezi další potíže, které zmínil, patřily odlišné kulturní kontexty a přístup členů k finančním prostředkům, který se také mění podle toho, ve kterém státě se členové nacházejí. „Přestože máme různou velikost, čelíme různým výzvám a sdílíme naše různá řešení, nemusíme znovu objevovat již objevené.“ Lidé se skutečně podivují, proč jsou zapojeni do tak rozsáhlé sítě. „Někdy se mě ptají, zda nejsem blázen, když poskytuji naše nástroje jiným regionům,“ říká Cools. „Ale získáváme tím také výhody. Musíte být otevření.“

Z přednášek jasně vyplývalo pochopení toho, že se síť netýká jen povídání – musí zahrnovat konkrétní projekty s ambiciózními cíli, přeměnu teorií ve skutečnosti. Jak přiznává Neil Peterson, koordinátor projektu Liverpool Evropské město kultury 2008, on ani jeho tým nečekali, že tento rok bude tak úspěšný. „Vymezili jsme si naše cíle hned na začátku a pustili se do jejich plnění,“ vysvětluje.

Stanovení jasného cíle může inspirovat různé organizace ke spolupráci. Před pěti lety mezi sebou kulturní instituce v Liverpoolu soutěžily o získání finančních prostředků. „Skvělým vedlejším produktem našeho roku, v němž jsme se stali městem kultury, je kolektivnější

„Velká ambice, malé krůčky – praktické věci, které můžete učinit k dosažení svých cílů.“

Neil Peterson – Liverpool, Evropské město kultury, 2008

přístup. Společně pracujeme na tom, aby se kultura udržela jako hlavní bod agendy," objasňuje Peterson.

Rok 2008 ukázal Liverpoolu způsob, jakým má využívat kultury k zapojení obyvatel města. Umělecké projekty daly dohromady obyvatele s různým původem a z různých částí města, podnítily debatu o výhodách, které Liverpoolu přinesla migrace a imigrace, a o škodách způsobených násilím a homofobií.

Vyplývaly z toho také ekonomické výhody, ale Peterson varuje: „Musíte vědět, jak vypadá úspěch.“ To zaznělo i v předchozím komentáři Coolse o tom, že se musí nějakou dobu čekat, než se dostaví ekonomické výhody plynoucí z kultury a tvořivosti v dané komunitě, přičemž je těžké je měřit – jedná se o dlouhodobé investice do schopnosti regionu být inovativní.

Kultura jako vektor tvořivosti a inovace

Pro činnosti, u kterých je tvořivost hnací silou ekonomického rozvoje, je regionální úroveň velmi důležitá. Spojování jedinečného vztahu místa a kultury tuto tvořivost zvyšuje. Pokud jde o spolupráci mezi uměleckými odvětvími a sektorem podnikání, Pia Arebladová a Rudolf Niessler hovoří jasně: každé odvětví

má svou vlastní opodstatněnost. Nejedná se o otázku přeměny umělců na podnikatele nebo naopak. Existuje společná půda, na které můžeme nejlépe využít výsledků součinnosti těchto dvou stran. „Vyzkoušejme si experimentování a sdílení osvědčených postupů beze strachu a závisti, v situaci, v níž mohou všichni zúčastnění partneři vytěžit výhody,“ říká Niessler.

Vytváření uskupení pro růst

Sít Ekonomické klastry kulturních podniků (Economic Clusters of Cultural Enterprises, ECCE), kterou spolufinancuje Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), poskytuje poradenství a zajišťuje školení podnikatelů v kulturním a tvůrčím odvětví.

Tyto služby jsou dostupné prostřednictvím místních informačních center, která fungují v městech sítě ECCE: Nantes, Rennes a Angers ve Francii, Aachen v Německu, Eindhoven a Utrecht v Nizozemsku a v Huddersfieldu ve Spojeném království.

Růst v kulturním odvětví a tvůrčím průmyslu není otázkou přeměny velkých společností na obrovské společnosti, ale spíše se jedná o to, jak mohou malé podniky těžit právě z klastrů, sítí a internetové reklamy. Největší výzvou sítě bylo dát dohromady on-line mezinárodní komunitu lidí z řad uživatelů, kteří se zajímají o tvořivost a kulturu.

Tuto platformu je možné volně používat a návštěvníci zde mohou umístit své osobní nebo firemní profily, připojit oblasti zájmu a zahájit web log. Může být rovněž využita k propojování lidí ve stejné oblasti nebo se stejnými zájmy. Jste zvědaví? Podívejte se na: www.connectedcreatives.eu

Regiony pro hospodářskou změnu – Definice osvědčených metod, vylepšení politiky

Rozmanitost evropských regionů vedla k různým řešením různých problémů – žádné řešení není nikdy úplně stejné jako ta ostatní. Škála odborných znalostí je stejně tak rozmanitá jako řešení, s nimiž přichází.

Iniciativa Regiony pro hospodářskou změnu vznikla také vzhledem k tomu, že se oblasti znalostí mohou vzájemně doplňovat. Odráží posun v politice soudržnosti k většímu důrazu na klíčové cíle Lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost, zejména pokud jde o rozvoj lidských zdrojů, zvýšené investice do inovací a znalostní ekonomiky, podporu podnikání a rozvoj nezbytné infrastruktury EU.

Její cílem je podporovat výměnu osvědčených postupů, činit z vytváření sítí nástroj pro sdílení nápadů, které fungují. Děje se tak především prostřednictvím dvou celoevropských síťových programů INTERREG IVC a URBACT II.

POSLEDNÍ ČÍSLO

Tématem poslední čísla časopisu Panorama byl správný směr územní soudržnosti. Evropská komise obdržela více než 380 příspěvků k zelené knize o územní soudržnosti. Zelenou knihu všeobecně uvítaly členské státy EU, regionální orgány, regionální a místní sdružení, města, dále potěšila hospodářské a sociální partnery, organizace občanské společnosti, akademické a výzkumné instituce i občany, protože přispěla k úvahám o budoucnosti regionální politiky. Mnozí sdíleli názor, že územní soudržnost doplňuje a posiluje hospodářskou a sociální soudržnost. Shrnutí příspěvků k této debatě zveřejní Evropská komise. Konkrétní prezentace příspěvků se stane součástí šesté zprávy o pokroku v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti. Evropská komise v další fázi prověří způsob, jakým může být územní soudržnost začleněna do politiky soudržnosti EU po roce 2013.

PŘÍŠTÍ ČÍSLO

Příští vydání časopisu Panorama se zaměří na první strategii EU pro region Baltského moře. Cílem strategie je, aby byl tento region udržitelný z hlediska ochrany životního prostředí a aby se zvýšila jeho prosperita. Mezi další klíčové priority patří zlepšení dopravních spojení a zvýšení námořní bezpečnosti a ochrany. Do strategie je zapojena řada aktérů: členské státy, regiony, města, soukromý sektor, zájmové skupiny a veřejnost. Bude také jednou z hlavních priorit švédského předsednictví ve druhé polovině roku 2009. Panorama se bude zabývat otázkami, které mají vliv na region, a hovořit s odborníky zapojenými do vytváření této politiky.

DATUM	UDÁLOST	MÍSTO
10. června 2009	Evropská komise přijme strategii EU pro region Baltského moře http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm	Brusel (BE)
11.–12. června 2009	Strategie pro Baltské moře – Regiony a politika soudržnosti v akci http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/visby_11062009_en.htm	Visby (SE)
15.–16. června 2009	Třetí setkání pracovníků sítě Společenství INFORM spojující osoby odpovědné za komunikaci v oblasti regionální politiky http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/index_en.cfm	Brusel (BE)
17. června 2009	Platforma sítě JESSICA http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jessica_network_en.htm	Brusel (BE)
18.–20. června 2009	Dny inovace 2009 http://www.innovationdays.eu/	Lisabon (PT)
17. července 2009	Konečný termín pro podání přihlášek do soutěže RegioStars 2010 http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/regiostars_en.cfm?nmenu=4#2010	
Konečný termín: 15. srpna 2009	„European Economic and Social Committee Design ZeroNine“ – evropská soutěž o udržitelný dárek www.design-competition.eesc.europa.eu Zveme studenty a odborníky v oblasti designu k účasti na této soutěži, návrhy je možné předkládat do 15. srpna 2009.	
5.–6. října 2009	Od Evropské charty pro malé podniky k Zákonu o drobném podnikání http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/index_en.htm	Stockholm (SE)
5.–8. října 2009	„Open Days“ – Evropský týden regionů a měst: globální výzvy, evropské reakce http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2009/	Brusel (BE)
14.–16. října 2009	Konference o tvořivosti a inovacích 2009 http://www.creativityandinnovation.nl/	Maastricht (NL)

Informace o klíčových událostech v oblasti regionální politiky najdete na http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm

NECHEJTE SVŮJ HLAS ZAZNÍT

KN-LR-09-029-CS-C

Toto vydání časopisu Panorama je prvním vydáním, které má nový grafický design a redakční koncepci. Panorama se bude i nadále v každém čísle zaměřovat na konkrétní téma, ale doplnili jsme nové sekce, abychom mohli zkoumat regionální politiku z různých úhlů pohledu všech zainteresovaných stran. V článcích rubriky „Uvnitř projektu“ se Panorama zaměřuje na projekty, které chce sledovat po delší časové období, aby např. poukázala na světlé i stinné stránky řízení a realizace projektů, které spolufinancoval EFRR, zatímco v rubrice „Společný zájem“ se podíváme, co dělají jiné organizace v této oblasti.

Počínaje příštím vydáním budete mít možnost předkládat své dotazy týkající se praktických projektových záležitostí, politiky nebo tématu, kterým se dané číslo zabývá. Pro naše čtenáře zveřejníme ty nejzajímavější dotazy, odpovědi a připomínky. Následující vydání časopisu Panorama se zaměří na první strategii EU pro region Baltského moře. Cílem strategie je koordinace úsilí různých aktérů v regionu (členské státy, regiony, financující instituce, EU, organizace působící v celém Pobaltí, nevládní subjekty atd.) tak, aby vzájemná spolupráce vedla k podpoře vyváženějšího rozvoje tohoto regionu.

Kontaktujte nás se svými dotazy nebo vyjádřete své názory k této problematice či k jakékoli jiné otázce regionální politiky na adrese regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-8197

© Evropská společenství, 2009
Reprodukce tohoto materiálu je povolena pouze pod podmínkou uvedení zdroje.

Tištěno v Belgii

ÚŘAD PRO ÚŘEDNÍ TISKY
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ: L-2985 Lucembursko

Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální politiku
Jednotka B1 - Informace a komunikace
Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41, B-1040 Brussels
Fax: (32-2) 29-66003
E-mail: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_cs.htm

